

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. In Concilio Matisconensi statutum est ne Archiepiscopi Missam celebrent absque Pallio. Quod intelligendum est de Pallio Gallicano, non autem de Romano. id quod pluribus argumentis probatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ronio, ipsa Latini sermonis spurcitate omnem ejus auctoritatem elevante apud eruditos. In eo tamen cogor à Baronio dissentiri, quòd enixè contendat Pallium Episcopo tribui non posse ab Imperatore, eò quòd indumentum sit ecclesiasticum. Nam præterea suspicor Pallium ætate Theodosij non fuisse in usu apud Ecclesiam. Neque mihi admodum placet quòd scribit Anastasius, Marcum Papam Episcopo Ostiensis concessisse ut Pallio uti possit in consecratione Summi Pontificis.

CAPVT VII.

Synopsis.

I. Ante annum sexcentimum Pallium nemini antistitum Gallicanorum tributum est præter Arelatensem, qui Vicarius erat sedis apostolicae.

II. In Concilio Matisconensi statutum est ne Archiepiscopi Missam celebrent absque Pallio. Quòd intelligendum est de Pallio Gallicano, non autem de Romano. id quòd pluribus argumentis probatur.

III. Ævo dñi Gregorij, Pallio ornabantur præcipui Metropolitæ qui ad Romani Episcopi consecrationem pertinebant, vel Vicarij sedis apostolicae. An Gregorius confirmaverit ordinationem Leandri Hispanensis.

IV. Primus omnium Bonifacius Moguntinus induxit necessitatem Pallij Romani. Quoniam consilio id factum. Eò traxit Episcopos, specie honoris. Cujusmodi fuerit Pallium per illas tempestates. Pallium est discretio inter Archiepiscopum & ejus Suffraganeos, ex Alcuino. Datur propter apostolicam vicem, ex Rabano. Quo unico astu infracta est auctoritas Metropolitanorum. Verba Hincmari Remensis referuntur, notatu digna.

V. Necessitas obtinendi Pallij decreta in Oitava Synodo. Patriarchæ Orientis Pallium ad Metropolitanos mittebant, sicut Summus Pontifex in Occidente. Balsamo illustratus. An Metropolitanus Orientis deponeret Pallium ante consecrationem corporis Christi.

VI. Cum Pallio nova conditiones à Summis Pontificibus impositæ Metropolitanis, nimirum ut subjectionem & obedientiam apostolicae sedi pollicerentur. Novi hujusce juris reperiuntur Bonifacius Moguntinus. Quæ antea esset Metropolitanorum professio. Veteres professionum formula.

VII. Sub Gregorio VII. professio illa versa est in juramentum fidelitatis.

VIII. Ea postrema formula vim juris communis obtinuit; quæ Principum jura atrociter violavit. Ita visum Hungaris anno millesimo centesimo secundo.

IX. Metropolitanis vetita consecrationes Episcoporum, & synodorum celebrationes, donec Pallium acceperint. Primus ita pronuntiavit Nicolaus I. cujus sententia vim legis obtinuit apud posteros. Ius illud confirmaverunt quamplurima Decretales.

I. **N**VNC examinanda est tertia observatio nostra, quam capite superiori protulimus, nimirum, an omnibus Gal-

liarum Metropolitanis antiquitus positum in usu fuerit ut Pallium à Romana sede acciperent. Ac primum quidem questio hæc inutilis esse videbitur ei qui Vigilij Papæ literas legerit; cum in eis scriptum sit Pallium Episcopo Arelatenfi Auxancio concessum esse ob vicariatum sedis apostolicæ, atque adeo ad illum non pertinuisse jure proprio, eò quòd Metropolitanus esset. Quibus addi potest, necessarium fuisse ut de eo ad Principem referretur, ut consensus ejus haberi posset. Vnde patet manifestè, datum id extra ordinem, & ex privilegio, neque tribui potuisse quin eodem tempore vicariatus tribueretur. Et quia, inquit Vigilius in epistola prima ad Auxanium, *digna credimus ratione compleri ut agenti vices nostras Pallij non desit ornatus*. Idipsum probatur ex epistola Pelagij primi ad Sapaudum Episcopum Arelatensem scripta anno DLVII. quo eum instituit Vicarium: *Pariter etiam Pallium dirigentes; ut in tanti loci fastigio constitutus, præclaro quoque habitu decoreris*. Itaque institutum illud Pontificum Romanorum, ut ad neminem Episcoporum Gallicanorum mitterent Pallium, præterquam ad Arelatensem, ut ea arte vicariam ejus dignitatem in sublime eveherent, eumque ab omnibus aliis Episcopis distinguerent, duravit usque ad tempora beati Gregorij Papæ, id est, usque ad annum sexcentimum.

II. Non levis tamen difficultas adversus hæc insurgit, ex Concilio Matisconensi primo petita; in quo sancitum est ut nullus Archiepiscopus præsumat Missam celebrare absque Pallio. Sed animadvertendum est Pallium istud non esse Romanum, non solum ob eam rationem quam statim proposui, illud eo tempore nulli alij Episcopo communicatum fuisse præter Arelatensem, sed etiam quòd Romani usus non erat licitus præterquam in festis solennibus, ut constat ex Gregorio, qui hunc etiam fuisse morem Metropolitanorum Orientis docet. At in canone isto Matisconensi statuitur ut Archiepiscopi Pallio utantur quoties factum Missæ sacrificium celebrabunt. Indefinita enim hæc locutio eam vim habet ut vicem suppleat universalis propositionis: *Vt Archiepiscopus sine Pallio Missas dicere non presumat*. Pallium itaque Archiepiscoporum Gallie diversum erat à Romano, quantum ad ornamentum & fastum; ac fortassis loro carebat, id est, iis fasciis quæ in indumentis imperialibus ornandi causa insuebantur, ut in donatione Constantini legitur: *Lorum, quod imperiale circumdare assolet collum*. Inde haud dubiè factum est, ut ego quidem existimo, ut sequentis ætatis Pontifices, cum Pallio

Metropolitanos ornare destinassent, Pallium integrum non miserint, sed tantum fascias illas quæ nunc usurpantur, & illis quidem deinceps habitum honorem, sed Pallium ipsum evulvisse paulatim, atque ob hoc ipsum apud omnes fuisse vulgatum. Forma porrò ejus, ut indicare videntur veterum Pontificum imagines, prorsus referebat indumenta illa quæ nunc Cappas aut Pluvialia vocamus.

Vide supra lib. 5. ep. 17. 5. 17.

Gregor. lib. 2. ep. 14. lib. 5. ep. 8. lib. 7. ep. 11. & seq. lib. 4. ep. 11. & alibi.

III. Aëvo divi Gregorij invaluerat ut Romanus Pontifex Pallio ornaret præcipuos Metropolitanos qui ad ejus consecrationem pertinebant, aut eos quibus vices suas in provinciis committebat. Primi generis fuerunt Episcopi Ravennates in Italia, Syracusani in Sicilia, Calaritani in Sardinia, Salonitanus in Dalmatia, & Corinthius in Achaia; secundi verò, Archiepiscopus Thessalonicensis, & Iustinianæ primæ sive Bulgariae Metropolitæ, & in Gallis, Arelatenfis. Leandrum insuper Episcopum Hispalensem in Hispania Gregorius Pallio ornavit, rogante Recaredo Rege. Quod non ita accipi velim ut ea ratione Gregorius Leandri ordinationem confirmasse dicatur, cum ea ante multos annos peracta fuerit, sed ut suam & sedis apostolicæ in eum benevolentiam illi ostenderet novo hoc honore tributo. Ob eandem verò causam eodem honore profectus est Syagrius Augustodunensem Episcopum, qui præcipua apud Reges Francorum gratia vivebat.

IV. Mansere in eo statu Galliarum Episcopi, quoad Pallium, donec Bonifacius in Galliam Germaniamque à Zacharia Pontifice missus est. Hic enim anno DCCXII. synodum coëgit, in qua decretum est ut omnes deinceps viverent in unitate & subjectione Ecclesiæ Romanæ & Vicarij beati Petri, & ut Metropolitanæ à sede Romana Pallium quærent, & per omnia canonicè obsequerentur præceptis sancti Petri. *Decrevimus, inquit Bonifacius in epist. 105. ad Cudbertum, in nostro synodali conventu & confessi sumus fidem catholicam & unitatem & subjectionem Romanæ Ecclesiæ sine tenus servare, sancto Petro & Vicario ejus velle subijci, Metropolitanis Pallia ab illa sede querere, & per omnia, præcepta sancti Petri canonicè sequi.* Huc usque enim Metropolitanæ Galliarum Pallio tantum Gallicano usi fuerant. At Bonifacius eos coëgit illud à Romana sede querere, ut ea ratione illos magis obnoxios esse faceret ei sedi, ac præcipuo quodam jure Episcopo Romano subiceret. At illi, quibus unicus metus erat ne novitate illa adigerentur ad insolitam quandam reverentiam in sedem apostolicam, ac ne insuper

* Id est, Romani Pontifici, qui vult per vicarium Vicarij beati Petri.

exciderent ab ea auctoritate quam Canones tribuunt Metropolitanis, in ambiguo fuere an promissis stare deberent. Certè licet Bonifacius, cumque eo Princeps Carolomanus, tria Pallia à Pontifice Zacharia postulassent pro Archiepiscopis Ecclesiarum Rothomagensis, Remensis, & Senonensis, ab ea petitione cessavit paulò post. qua de re apud ipsum conquestus est Zacharias anno septingentesimo quadagesimo quarto. Bonifacius verò ad eum rescripsit, Francos in hoc esse ut propediem promissorum fidem violent: *De eo quod jam præterito tempore de Archiepiscopis, & de Palliis à Romana Ecclesiâ petendis juxta promissa Francorum, sanctitati vestre notum feci, indulgentiam apostolicæ sedis flagito: quia quod promiserunt, tardantes non impleverunt; & ventilatur, & quid inde perficere velint ignoratur.* Verum cum illis ostensum fuisset Pallium non ob aliud Archiepiscopis tribui quàm ut hoc exteriori signo à suffraganeis suis distinguantur, & ut eo admoneantur teneri se ad vitam severiorem & sanctiorem, & continendos in officio subiectos, amplexi sunt honorem oblatum; ut constat ex Capitularibus Caroli Magni: *Dignum est ut Metropolitanus, qui est Pallio sublimatus, honoretur.* Pallium autem per illas tempestates ejus formæ erat cujusmodi nostra tempestate videmus; ut constat ex Alcuino, hujus ævi scriptore, qui illud confert cum Rationali quod Pontifex Iudæorum in pectore gestabat; atque insuper illud à sede apostolica dari Metropolitanis ut distinguantur à ceteris Episcopis: *Pro Rationali, inquit, nunc Summi Pontificis, quos Archiepiscopos dicimus, Pallio utuntur, quod à summa sede apostolica dante accipiunt.* Infrà: *Pallium nihil est aliud nisi discretio inter Archiepiscopum & ejus suffraganeos.* Breve ejus descriptionem inquit Rabanus Maurus, quæ Pallio ævi nostri congruit; ideòque ab Archiepiscopis deferri scribit, ut ostendant se Vicarios esse apostolicæ sedis. *Super hæc omnia, inquit Rabanus in libro de ordine Antiphonarij, Summo Pontifici, propter apostolicam vicem, Pallij honor decernitur. quod genus indumenti crucis signaculum purpureo colore exprimit, ut ipso indutus Pontifex à tergo & pectore crucem habeat.* Ceterum hæc Rabani verba sunt notatu valde digna, cum ex eis disci possit cur tanta Summorum Pontificum cura fuerit in mittendis Palliis ad Archiepiscopos Gallicanos, nimirum ut jus metropoliticum, quod ad illos pertinebat secundum Canones, arcessi crederetur à vicariatu sedis apostolicæ: *Propter apostolicam vicem Pallij honor decernitur.* Sapienter itaque Hincmarus Remensis Archiepiscopus, ar-

Zachar. ep. 51

Capitul. lib. 6. tit. 79.

Al utitur in fibro de divin. Offic.